
Kyrkomötet
Motion 2012:13
av Maria Lagerman m.fl.

Program för *Kyrkliga handlingar i fokus*

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta ett långvarigt och genomgripande programarbete för *Kyrkliga handlingar i fokus*.

Motivering

Svenska kyrkans program *Barn och unga 0–18 år* avslutas 2012. Resultaten och effekterna är inte summerade i skrivande stund, men det finns gott om exempel på nya konkreta insatser för barn och unga. Från Västerås stift kan Via Dolorosa-utställningen med bilder av Elisabet Olsson Wallin, altarskåpet *Leksacer* och konfirmandarbetet *Inte som du tror* tjäna som exempel. Syftet med Barn- och ungaprogrammet var att med stiftens ”utveckla verksamheten så att vi uppfattas som mer relevanta för unga” och att åstadkomma ”teologiska diakonala, pedagogiska och kommunikativa utgångspunkter för vårt fortsatta arbete bland barn och unga”.

Nu är det dags att gå vidare med dessa nya erfarenheter som inspiration i arbetet.

Handboksarbetet är i full gång. Redan 1:a advent 2012 börjar 20 procent av våra pastorat delta i dess försöksverksamhet. Våra helgdagsgudstjänster och kyrkliga handlingar (dop, konfirmation, vigsel och begravning) är således stadda i förändring.

Svenska kyrkans medlemmar har ett livslångt förhållande till sin församling, men enligt medlemsenkäten 2010 är det bara 25 procent som deltar i gudstjänster. Resterande 75 procent deltar inte alls eller endast vid kyrkliga handlingar, som beräknas utgöra en bråkdel av verksamhetens kostnader. I enkäten konstateras att: ”Kyrkliga handlingar är den största kontaktytan med såväl medlemmar som icke medlemmar”, samt att: ”Närmare 50 procent av icke-medlemmarna möter till exempel kyrkan i anslutning till de kyrkliga handlingarna.”

Trots att de kyrkliga handlingarnas gudstjänstordningar nu går in i en förändringsprocess fram till 2015 finns det flera andra delar kring dem, som genom ett målmedvetet arbete kan utvecklas: t.ex. inbjudan, tillgänglighet, mottagande, uppföljning, kommunikation och praktiska resurser. Delar som tillsammans utgör den helhet som ger en samlad bild och relevans för deltagarna.

Ett fokuserat arbete kring de kyrkliga handlingarna bör syfta till att säkerställa relevansen för medlemmarna, utveckla och kvalitetssäkra hela konceptet för gudstjänsterna och helheten i genomförandet.

Med tanke på att *Herrens bön* kallas "ny" efter 25 års bruk av *Vår Fader*, är det rimligt att ha ett långsiktigt fokus, kanske 8–10 år, kring de kyrkliga handlingarna. Inte ens med ett långvarigt programarbete är det troligt att vi hinner möta merparten av medlemmarna mer än flyktigt.

2011 års kyrkomöte beslöt att Kyrkostyrelsen inför 2012 års kyrkomöte ska presentera förslag till "konkret strategi för Svenska kyrkans undervisning i alla åldrar vilken exempelvis kan inkludera metodutveckling, praxisnära forskning och riktade satsningar". (KsSkr 2011:1 fortsätter: "Strategin ska vara förankrad i vår kyrkas identitet och relatera till de kunskaper vi har om medlemmarnas relation till sin kyrka. Strategin kommer även att omfatta medel för insatser i stift och församling. Kostnaderna för att genomföra strategierna efter 2012 tillkommer utöver föreslagen kostnadsram och är tänkt att finansieras genom omprioriteringar i verksamheten med eget kapital.")

Nu brukar inte de kyrkliga handlingarna direkt förknippas med det grundläggande uppdraget "undervisning", men icke desto mindre är det vår största kontaktyta med medlemmar och blir därmed kopplat till en faktiskt elementär undervisning i kristen tro och lära. Genom insikt om vikten av de kyrkliga handlingarnas roll i undervisningen minskar också risken för trivialisering och en utveckling mot "underhållning" istället för en fördjupning i deltagarnas möte med Gud i gudstjänsterna och helheten kring dem.

Självfallet innebär ett programarbete med *Kyrkliga handlingar i fokus* att budgeten redan för 2013 påverkas. En lämplig ambitionsnivå är troligen att börja med att avsätta minst samma årliga summa som för programmet *Barn och unga 0–18 år*.

Genom ett långvarigt och genomgripande fokus på att utveckla de kyrkliga handlingarna ökar Svenska kyrkans möjligheter att vara relevant för medlemsmajoriteten, utan att trivialisera budskap och utformning eller abdikera inför individuella önskemål bortom gudstjänsternas syften.

Orter i Västerås stift den 13 juni 2012

<i>Maria Lagerman (S)</i>	<i>Thomas Söderberg</i> <i>biskop</i>	<i>Lars Rydje (S)</i>
<i>Anders Åkerlund (C)</i>	<i>Kekke Paulsson (POSK)</i>	<i>Britt Sandström (S)</i>
<i>Ann-Britt Åsebol (M)</i>	<i>Peter Egardt (S)</i>	<i>Karin Perers (C)</i>
<i>Anders Linger (POSK)</i>	<i>Britas Lennart Eriksson (S)</i>	<i>Lennart Kjellin (C)</i>
<i>Peter Bernövall (POSK)</i>	<i>Lennart Sacrédeus (KR)</i>	<i>Kerstin Björk (S)</i>
<i>Tomas Jansson (FiSK)</i>	<i>Elisabeth Svensson (FK)</i>	